

Рейтинговий звіт PREB 003-004 short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання ВАТ КБ «Промекономбанк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	облігації іменні відсоткові, звичайні (незабезпечені)
Обсяг випуску:	серія В – 25 000 000,00 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	серія В – 1 000,00 грн.
Кількість облігацій:	серія В – 25 000 штук
Відсоткова ставка:	На 5 - 8 процентні періоди – 18% річних; Процентний дохід на кожні наступні чотири періоди встановлюється емітентом окремо
Термін розміщення:	з 14.12.2007 р. до 12.06.2008 р. (включно)
Термін обігу:	Після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій до 06.12.2012 р. (включно)
Дата погашення:	07.12.2012 р.
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	25.10.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	17.03.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	негативний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ КБ «Промекономбанк» за 2007-2008 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історію кредитного рейтингу емісії облігацій ВАТ КБ «Промекономбанк» серії В наведено в таблиці нижче.

Дата	25.10.2007	27.03.2008	12.08.2008	17.03.2009
Рівень рейтингу	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу

Рівень кредитного рейтингу ВАТ КБ «Промекономбанк» підтримується:

- достатніми показниками капіталізації;
- диверсифікацією ресурсної бази за основними кредиторами та видами економічної діяльності контрагентів;
- прийнятними для банківської системи фінансовими показниками, які характеризують основні аспекти діяльності Банку.

Рівень кредитного рейтингу ВАТ КБ «Промекономбанк» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що разом з низьким рівнем резервування може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- низькими показниками ефективності діяльності;
- незбалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- необхідністю вдосконалення системи управління ризиками;
- обмеженими можливостями щодо залучення клієнтів, що зумовлено слабким розвитком регіональної мережі і карткового бізнесу;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинути на ліквідність і капіталізацію Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Активи, млн. грн.	217,67	173,86	267,37	307,37	387,71	424,77	426,70	462,27	444,44
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	191,40	154,89	239,07	276,11	340,10	363,98	365,08	384,92	378,71
Кошти клієнтів, млн. грн.	146,07	107,59	159,44	201,77	264,48	322,29	290,62	306,54	299,60
Власний капітал, млн. грн.	32,07	35,38	48,68	57,72	58,18	58,58	58,58	84,49	84,67
Доходи, млн. грн.	25,89	38,48	38,94	50,15	64,19	18,29	39,02	61,12	86,46
Витрати, млн. грн.	25,04	37,25	38,06	48,60	62,77	17,89	38,62	60,32	85,48
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	1,61	2,34	1,38	1,63	2,32	0,40	0,40	0,96	1,00
Чистий прибуток, млн. грн.	0,86	1,23	0,87	1,55	1,41	0,40	0,40	0,80	0,98
Доходність активів, %	0,39	0,71	0,33	0,50	0,36	-	-	-	0,22
Доходність капіталу, %	2,68	3,49	1,80	2,69	2,43	-	-	-	1,16

Резюме

Комерційний банк «Промекономбанк» є відкритим акціонерним товариством з іноземним капіталом. Банк було зареєстровано НБУ у серпні 1993 року, і за профілем діяльності він є універсальною кредитно-фінансовою установою.

За ренкінгом НБУ на 01.01.2009 р. ВАТ КБ «Промекономбанк» перебуває у IV групі і посідає 132 місце серед 182 банків України. За 2008 рік чисті активи ВАТ КБ «Промекономбанк» зросли на 15% – до 444 млн. грн., кредитно-інвестиційний портфель зріс на 12% – до 389 млн. грн., власний капітал за рахунок збільшення статутного зріс на 46% – до 84,7 млн. грн.

Основними акціонерами ВАТ КБ «Промекономбанк» є Ліхтеров Євген Павлович (99,3030% загальної участі; і який також володіє Банком через ЗАТ Страхова компанія «Інтегріті») та Ліхтерова Світлана (23,9357% загальної участі).

Регіональна мережа ВАТ КБ «Промекономбанк» є слабозгалуженою, хоча Банк і розширює свою діяльність на нові регіони (у IV кварталі було відкрито відділення у м. Харкові). Станом на 01.01.2009 р. мережа налічує 4 філії та 7 відділень у шести областях України з Головним офісом у м. Донецьку. Проте у 2009 році ВАТ КБ «Промекономбанк» не планує відкривати нові територіальні підрозділи.

Недостатній розвиток регіональної мережі, разом і з іншими об'єктивними факторами (висока, порівняно з крупними банками, вартість кредитних продуктів, загальне зменшення ділової активності в країні, недовіра до банківського сектору), стримує приріст клієнтської бази, яка представлена і юридичними (переважно кредитні операції), і фізичними особами (здебільшого, пасивні операції). Станом на 01.01.2009 р. кількість клієнтів Банку складала понад 18 тис. осіб, з яких переважна більшість – це приватні клієнти.

ВАТ КБ «Промекономбанк» є позивачем у багатьох судових справах проти фізичних осіб щодо стягнення кредитної заборгованості. Слід зазначити, що з часом кількість нових судових спорів зростає.

Планові перевірки Банку державними контролюючими органами, у тому числі і НБУ, протягом аналізованого періоду порушень не виявили.

Завдяки збільшенню акціонерного капіталу у II половині 2008 року суттєво зросло покриття кредитно-інвестиційних ризиків. Власний капітал Банку має добру структуру: формується, насамперед, за рахунок статутного – коефіцієнт фондової капіталізації станом на 01.01.2009 р. складає 88,5%. Коефіцієнт захищеності капіталу залишається стабільним – 25%.

Головною ресурсною базою ВАТ КБ «Промекономбанк» виступають кошти юридичних та фізичних осіб, які формують більше ніж 80% зобов'язань. Основою клієнтських коштів є вклади приватних клієнтів, частка яких у депозитному портфелі стало утримується на рівні близько 60%, проте зростання їх обсягу в

останньому кварталі значною мірою відбувалося за рахунок росту курсів іноземних валют. Через складну економічну ситуацію ресурсна база Банку дещо зменшилась (гостра необхідність підприємств у ліквідних коштах, що спричинило відтік коштів з банківської системи), в останньому кварталі Банком було отримано короткостроковий кредит від НБУ шляхом рефінансування в розмірі 12 млн. грн.

У IV кварталі 2008 року Банком було викуплено власні процентні облігації. Станом на 01.01.2009 р. боргові цінні папери представлені тільки ощадними сертифікатами. Залежності ВАТ КБ «Промекономбанк» від міжбанківського ринку немає: обсяг операцій незначний, а пасивне сальдо складає лише 0,3% зобов'язань.

Диверсифікація ресурсної бази як за кредиторами, так і видами економічної діяльності є прийнятною. Проте фондування є переважно короткостроковим, що в умовах погіршення ліквідності ринку та недовіри до банківського сектору, збільшує ризик ліквідності. Станом на 01.01.2009 р. кошти 20 найбільших кредиторів формують 30,7% зобов'язань Банку.

Станом на 01.01.2009 р. кошти підприємств, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, формують 29% коштів залучених на рахунки суб'єктів господарювання; підприємств, які займаються операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємствам – 27%; фінансових організацій – 24%.

Протягом аналізованого періоду ВАТ КБ «Промекономбанк» дотримувалося всіх економічних нормативів, встановлених НБУ. Збільшення регулятивного капіталу покращило майже всі нормативи Банку, окрім ліквідності, які, як і в цілому на ринку, помітно погіршились у II половині 2008 року.

Протягом майже всього 2008 року, окрім останнього кварталу, ВАТ КБ «Промекономбанк» демонструвало відносно добрі темпи зростання кредитних операцій, хоча вони і були меншими, ніж у 2007 році. Основним активом Банку є клієнтський кредитний портфель, питома вага якого в чистих активах склала 78%.

Клієнтський кредитний портфель Банку на 30% складається з позик, наданих фізичним особам. У II половині 2008 року, на відміну від початку року, спостерігалось зменшення обсягів індивідуального бізнесу, погашення кредитів позичальниками. За цільовим спрямуванням, здебільшого, переважають позики, що надані на поточні потреби як фізичним, так і юридичним особам. Слід відмітити високу питому вагу кредитів, що надані за врахованими векселями та за операціями РЕПО, загальна частка таких кредитів у корпоративному портфелі складає 26% на 01.01.2009 р. Переважну більшість кредитів надано у національній валюті.

Зменшення в останньому кварталі 2008 року портфеля цінних паперів відбулося за рахунок реалізації боргових цінних паперів українського банку, а також деяких інших неліквідних цінних паперів.

Питома вага високоліквідних активів ВАТ КБ «Промекономбанк» в аналізованому періоді зменшилась, особливо в останньому кварталі, втім залишається

задовільною. Відповідність активів та пасивів за строками до погашення погіршилась. Банк має переважно від'ємний кумулятивний розрив ліквідності до 1 року. Велике значення для Банку має здатність рефінансування строкових зобов'язань (насамперед, це стосується вкладів фізичних осіб), або залучення нових.

У структурі забезпечення за активними операціями¹ станом на 01.01.2009 р. найбільша частка від отриманого забезпечення належить нерухомому майну (46,4%) та майновим правам на грошові депозити (30,5%), обсяг інших майнових прав зменшився до 12,3%, проти 23% станом на 01.01.2008 р. Частка незабезпечених кредитів (чистий кредитний ризик) стало зберігається на рівні близько 34%.

Банк орієнтований на кредитування корпоративного сектору, тому через обмежену клієнтську базу концентрація кредитного портфеля за основними позичальниками є високою. Так, станом на 01.01.2009 р. на 20 найбільших позичальників припадало понад 60% клієнтського кредитного портфеля, або 255% капіталу I рівня.

Диверсифікація кредитного портфеля юридичних осіб за видами економічної діяльності через збільшення капіталу покращилась: станом на 01.01.2009 р. підприємствам, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, надано 30,4% корпоративних кредитів (93% капіталу I рівня); підприємствам, які займаються операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємствам – 26,9%; у сферу будівництва – 26,1%.

Рівень резервування клієнтського кредитного портфеля залишається низьким. Створені резерви, хоча і адекватні рівню простроченої та сумнівної заборгованості, проте їх може виявитися недостатньо для покриття всіх можливих потенційних втрат, враховуючи концентрацію кредитного портфеля та значний обсяг потенційно ризикових кредитів (за операціями РЕПО та врахованими векселями).

У IV кварталі 2008 року обсяг активних операцій зменшився, що зумовлено, насамперед, погіршенням економічної ситуації у країні. Відповідно, це позначилось і на якості кредитного портфеля Банку, оскільки в таких умовах платоспроможність клієнтів значно погіршується. Наразі частка проблемних кредитів є прийнятною (частка простроченої та сумнівної заборгованості на 01.01.2009 р. склала майже 3%), проте надалі є ймовірність її зростання. Тільки за IV квартал 2008 року обсяг проблемної заборгованості збільшився на 2,9 млн. грн., а понад 0,5 млн. грн. було списано у збиток.

За підсумками 2008 року Банк отримав чистий прибуток у сумі 0,98 млн. грн., що на 30% менше, ніж за попередній рік. Станом на 01.01.2009 р. рентабельність активів склала 0,23%, рентабельність капіталу – 1,44%, чиста середньозважена маржа – 6,51%. Низька прибутковість зумовлена, насамперед, значними

---

¹ згідно з форми статистичної звітності №604

капіталовкладеннями у I половині 2008 року та погіршенням якості кредитного портфеля і зростанням процентних витрат за ресурсною базою у II півріччі.

План розвитку ВАТ КБ «Промекономбанк» на II півріччя 2008 року було скориговано (зменшено) з урахуванням погіршення економічної ситуації в країні. Нові планові показники були виконані у повному обсязі.

Наразі планування навіть короткострокових результатів викликає великі труднощі, тому Банк окреслив план основних статей тільки на I квартал 2009 року. ВАТ КБ «Промекономбанк» очікує зменшення обсягу клієнтських кредитних операцій. Насамперед, це стосується індивідуального бізнесу, а також операцій РЕПО з юридичними особами. Відповідне зменшення заплановано і в ресурсній базі, зокрема, обсяг строкових депозитів клієнтів зменшиться на 15%.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання ВАТ КБ «Промекономбанк» підтверджено на рівні «aaBBB-», прогноз змінено на «негативний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Коноплястий

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Мовчан

Додатки

Дані балансу ВАТ КБ «Промекономбанк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	17,13	12,18	18,18	21,23	31,05	27,32	23,93	36,18	21,22
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	45,26	25,75	36,56	36,48	54,78	49,38	39,96	30,59	35,59
Кредити клієнтам	142,63	118,66	194,50	229,50	284,81	302,11	314,20	340,74	348,19
Цінні папери	14,88	21,96	17,44	17,45	12,18	24,12	24,04	23,95	10,79
Довгострокові вкладення	3,60	2,48	3,86	5,23	8,50	17,87	18,09	22,73	22,50
Нараховані доходи	1,95	3,16	3,38	2,24	2,97	3,43	5,07	6,07	8,31
Резерви	-8,32	-11,91	-10,76	-7,80	-9,96	-8,59	-8,43	-8,85	-12,47
Інші активи	0,54	1,60	4,20	3,03	3,37	9,12	9,83	10,86	10,31
Разом активів	217,67	173,86	267,37	307,37	387,71	424,77	426,70	462,27	444,44
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,00
Кошти банків	30,00	14,88	27,19	26,65	45,44	24,20	6,50	25,63	24,73
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	90,40	29,00	47,17	75,79	90,46	144,89	112,50	124,83	109,08
Кошти фізичних осіб	55,67	78,59	112,27	125,98	174,02	177,39	178,12	181,70	190,52
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,01	5,22	21,76	11,12	10,10	10,10	35,36	35,26	12,76
Субординований борг	6,40	7,96	6,28	6,28	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
Нараховані витрати	1,19	2,07	3,45	3,32	4,15	4,63	4,94	5,12	4,83
Інші зобов'язання	1,93	0,77	0,57	0,52	1,85	1,47	27,20	1,75	2,34
Разом зобов'язань	185,60	138,48	218,69	249,66	329,53	366,19	368,12	377,79	359,77
Сплачений статутний капітал	28,20	30,28	43,20	50,40	50,70	50,70	50,70	76,20	76,20
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	2,91	3,77	4,61	4,82	5,12	5,12	6,54	6,54	6,54
Результат минулих років	0,10	0,10	0,00	0,00	0,00	1,41	0,00	0,00	0,00
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	0,94	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95
Фінансовий результат поточного року	0,86	1,23	0,87	1,55	1,41	0,40	0,40	0,80	0,98
Всього власний капітал	32,07	35,38	48,68	57,72	58,18	58,58	58,58	84,49	84,67

Дані звіту про фінансові результати ВАТ КБ «Промекономбанк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Процентні доходи	18,78	28,05	30,34	37,49	42,67	12,80	27,79	45,10	63,50
Комісійні доходи	5,60	7,61	7,18	10,46	14,40	4,15	8,82	12,31	15,14
Результат від торговельних операцій	1,43	0,86	1,25	1,87	2,15	0,96	1,96	3,22	7,18
Інші операційні доходи	0,01	0,13	0,06	0,29	4,91	0,36	0,40	0,43	0,57
Інші доходи	0,07	0,03	0,10	0,04	0,05	0,02	0,05	0,06	0,07
Повернення списаних активів	0,00	1,81	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	25,89	38,48	38,94	50,15	64,19	18,29	39,02	61,12	86,46
Процентні витрати	11,29	16,13	23,03	26,65	29,30	9,51	20,21	31,13	43,98
Комісійні витрати	0,68	0,57	0,68	0,68	0,93	0,20	0,70	1,22	1,90
Інші операційні витрати	1,36	1,54	3,55	5,24	7,30	2,27	4,76	7,30	8,83
Загальні адміністративні витрати	10,74	13,40	11,25	13,43	17,35	6,69	13,62	20,75	27,72
Відрахування в резерви	0,20	4,50	-0,95	2,53	6,99	-0,79	-0,67	-0,23	3,04
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,76	1,11	0,51	0,08	0,90	0,01	0,01	0,16	0,01
Всього витрат	25,04	37,25	38,06	48,60	62,77	17,89	38,62	60,32	85,48
Фінансовий результат поточного року	0,86	1,23	0,87	1,55	1,41	0,40	0,40	0,80	0,98